

ความเห็นประกอบวาระเพื่อ พิจารณา

เรื่องที่ ๑

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

รับที่ 6605

วันที่ - 6 พ.ย. 2549 10.15

ด่วนที่สุด

ที่ วท (ปคร) 0211/ 4907690

กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ถนนพระรามที่ 6 เขตราชเทวี กทม. 10400

สง 1/373

6 พ.ย. 49

10.56 4

3 พฤศจิกายน 2549

เรื่อง การแก้ไขปัญหาเร่งด่วนและแนวทางการจัดทำแผนการบรรเทาอุทกภัยระยะกลางและระยะยาว

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

จัดเข้าวาระ - 7 พ.ย. 2549

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร 0506/ว (ล) 12709 ลงวันที่ 30 ตุลาคม 2549

สิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อเสนอการจัดการทรัพยากรน้ำประเทศไทย

ตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้มีหนังสือถึงกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อขอให้พิจารณาเสนอความเห็นประกอบพิจารณาของคณะรัฐมนตรี เรื่อง การแก้ไขปัญหาเร่งด่วนและแนวทางการจัดทำแผนการบรรเทาอุทกภัยระยะกลางและระยะยาว ซึ่งคาดว่าจะนำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาในวันอังคารที่ 7 พฤศจิกายน 2549 นั้น

กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ พิจารณาแล้ว เห็นชอบในหลักการตามข้อเสนอของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

1. กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ โดยสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) สามารถให้การสนับสนุนแนวทางการแก้ไขปัญหา และการดำเนินงานตามข้อเสนอของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คือ

1.1) การแก้ไขปัญหาอุทกภัยระยะเร่งด่วน กรอบแนวทางแก้ไข 1.1 พยากรณ์และติดตามสถานการณ์น้ำ โดยสามารถร่วมดำเนินการโดยวิเคราะห์พื้นที่น้ำท่วมจากภาพถ่ายดาวเทียม

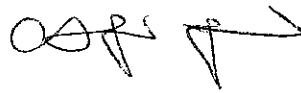
1.2) กรอบแนวทางการบรรเทาอุทกภัยระยะกลางและระยะยาว โดยสามารถสนับสนุนในกรอบแนวทางแก้ไข 1.1, 1.2, 3.1 และ 4.1

/2. ควรมีการ.....

2. ควรมีการดำเนินงานให้การแก้ปัญหาและพัฒนาที่นำไปสู่สภาวะสมดุลน้ำทั้งระยะสั้นและระยะยาวในทางปฏิบัติให้สามารถวัดผลได้ และเกิดผลต่อภาพรวมของทั้งประเทศและระดับพื้นที่ ซึ่งจะเป็นการจัดการวิกฤตน้ำที่ชัดเจน โดยขอเสนอให้มีแนวทางการดำเนินงานใน 3 ด้านหลัก ๆ คือ ควรจัดให้มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างและกระบวนการในการจัดการทรัพยากรน้ำ การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และดำเนินการโครงการตัวอย่างหรือต้นแบบ เพื่อเป็นการนำร่องตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไปด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายยงยุทธ ยุทธวงศ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์

และเทคโนโลยี

สำนักงานปลัดกระทรวง

สำนักผู้ประสานงานคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา

โทร. 0-2354-4466 ต่อ 371

โทรสาร 0-2640-9617

การจัดการทรัพยากรน้ำประเทศไทย

สภาพปัจจุบันของโลกที่สภาพอากาศเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและรุนแรงขึ้นอย่างมาก ประเทศไทยที่ถึงแม้จะได้รับผลกระทบต่ำ คือ ฝนทั่วไปยังคงคิดเป็นปริมาณประมาณ 720,000 ล้าน ลบ.ม. ต่อปี และเปลี่ยนแปลงอยู่ในช่วงร้อยละ 9 แต่หากพิจารณาสภาพการเปลี่ยนแปลงตามพื้นที่ หรือแต่ละเดือนแล้ว การเปลี่ยนแปลงหรือความเสี่ยงเพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก บางพื้นที่ เช่น ลุ่มน้ำป่าสัก ลุ่มน้ำน่าน ลุ่มน้ำคลองใหญ่ สภาพการเปลี่ยนแปลงสูงอยู่ในระดับเกือบร้อยละ 50 ทั้งสภาวะน้ำท่วม และน้ำแล้ง

ในการดำเนินงานให้การแก้ปัญหาและพัฒนาที่นำไปสู่สภาวะสมดุลน้ำทั้งระยะสั้นและระยะยาวในทางปฏิบัติอย่างจริงจัง วัตถุประสงค์ เกิดผลทั้งในภาพรวมของประเทศ และพื้นที่ระดับชุมชน รัฐบาลจะจัดให้มีการจัดการวิกฤตน้ำที่ชัดเจน โดยจัดให้มีการดำเนินงานใน 3 ด้านหลักๆ คือ รัฐบาลจัดให้มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างและกระบวนการในการจัดการทรัพยากรน้ำ การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และดำเนินการโครงการตัวอย่างหรือต้นแบบ ดังนี้

1. การปรับเปลี่ยนโครงสร้างและกระบวนการ

- ปรับโครงสร้างคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ให้การทำงานชัดเจน คล่องตัว ตามหลักของการบริหารจัดการลุ่มน้ำ (อยู่ภายใต้สำนักนายกรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรีเป็นประธาน)
- ออกกฎหมายน้ำให้แล้วเสร็จ
- ปรับการแก้ปัญหาน้ำท่วมน้ำแล้ง ให้เป็นการบริหารความเสี่ยง และมีการจัดกลุ่มเขื่อนต่างๆ ตามความเสี่ยง โดยคำนวณจากค่าเฉลี่ย 4 ปี (ปี 2545 - 2548) ของปริมาณน้ำไหลเข้าต่อปริมาณความจุ ของอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ จำนวน 28 อ่าง แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่
 - น้อย คือ น้อยกว่า 0.8 เท้า ได้แก่ ศรีนครินทร์ (0.3) ลำนางรอง (0.3) ภูมิพล (0.4) บางพระ (0.4) รัชชประภา (0.4) มุลบน (0.6) ลำแะ (0.6) ทับเสลา (0.6) สิริกิติ์ (0.7) วชิราลงกรณ์ (0.7) สรินธร (0.7) ลำตะคอง (0.7)
 - ปกติ คือ อยู่ระหว่าง 0.8 ถึง 1 เท้า ได้แก่ จุฬารักษ์ (0.8) แม่กว้ง (0.8) น้ำอูน (0.8) บางยาง (0.9) อุบลรัตน์ (1.0) กระเสียว (1.0) หนองปลาไหล (1.0) ปรางค์บุรี (1.0)
 - ค่อนข้างมาก คือ ระหว่าง 1 ถึง 2 เท้า ได้แก่ น้ำพุง (1.1) แม่จิด (1.2) แก่งกระเจาน (1.5) ห้วยหลวง (1.6) ลำปาว (1.8) ลำพระเพลิง (1.9)
 - มาก คือ ตั้งแต่ 2 เท้าขึ้นไป ได้แก่ ป่าสักฯ (2.4) กว๊าน (7.1)

- โครงสร้างน้ำของประเทศมีระบบหลักในการเก็บกักน้ำคือเขื่อนและระบบหลักในการจ่ายน้ำ รัฐบาลจะจัดทำระบบสำรองที่มาเสริมรับกับการบริหารความเสี่ยง ประกอบด้วย
 - นำเอาพื้นที่ชุ่มน้ำและพื้นที่แก้มลิงมาเสริม
 - การบริหารจัดการน้ำใต้ดิน
 - พื้นที่ต้นน้ำ ป่า ดิน ฝายชะลอน้ำ

2. การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

- มีระบบเครือข่ายบริหารงบประมาณด้านทรัพยากรน้ำที่ติดตามประเมินผลได้ในทุกระดับ
- มีระบบบริหารจัดการเขื่อน อ่าง แบบเป็นพวง ทำให้เกิดเครือข่ายการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
- มีการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในระดับชุมชน
- มีการวางแผนทั้งระยะสั้นและระยะยาวในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โดยใช้ตารางสมดุลน้ำ และ ภาพฉาย (scenario) กรณีต่างๆ ที่ชัดเจน
- มีเกณฑ์การจัดสรรน้ำที่ยืดหยุ่น และเป็นเครือข่าย
- มีคณะทำงานบริหารจัดการทรัพยากรน้ำระดับประเทศในกรณีวิกฤต

3. โครงการตัวอย่างที่จะทำให้แล้วเสร็จภายใน 1 ปี

- พื้นที่แก้มลิง สมุทรสาคร อุบลราชธานี ทะเลสาบบ้านหมอ จ.สระบุรี ลุ่มน้ำคลองใหญ่ จ.ระยอง ...
- พื้นที่พื้นที่ชุ่มน้ำ นครสวรรค์ ...
- พัฒนาพื้นที่ต้นน้ำ ลำตะคอง ระยอง ป่าสักชลสิทธิ์ ...
- ปรับการตัดถนน 4 ช่องทาง ให้กำหนดแหล่งและการขุดดินลูกรังอย่างเป็นระบบ ใช้เป็นแหล่งสำรองน้ำ และแก้ปัญหาหน้าท่วม
- การบริหารจัดการน้ำระดับชุมชน
- นำภาคอุตสาหกรรมเข้ามามีส่วนร่วมในองค์กรลุ่มน้ำ